

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

	Przewodniczący:	SSA Urszula Kocylowska
	Sędziowie:	SSA Marta Pańczyk-Kujawska (spr.) SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2012 r.

na rozprawie

sprawy z wniosku **D. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.**

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę D. P.

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **25 maja 2012 r.** sygn. akt **IV U 471/11**

p o s t a n a w i a:

u c h y l i ć zaskarżony wyrok, znosząc w całości postępowanie poprzedzające jego wydanie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział I w W. decyzją z 31 stycznia 2011 r. stwierdził, że wnioskodawca D. P. nie podlega ubezpieczeniom społecznym pracowników z tytułu zatrudnienia w (...) sp. z o.o. w upadłości od dnia 17 grudnia 2007 r. W podstawie prawnej decyzji Zakład wskazał art. 38 ust. 1, art. 83 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585 ze zmianami).

Decyzję tą odwołaniem zaskarżył D. P. wnosząc o jej zmianę i objęcie go ubezpieczeniem społecznym od dnia 17 grudnia 2007 r. W uzasadnieniu podniósł, że pełnił funkcję Prezesa Zarządu (...) sp. z o.o. na podstawie umowy o

pracę od 17 grudnia 2007 r. do 4 lipca 2008 r. Wskazał, że został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych 30 kwietnia 2008 r., a całość dokumentacji dotyczącej jego zatrudnienia pozostawił w siedzibie Spółki.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc, że zgłoszenie wnioskodawcy do ubezpieczeń społecznych zostało dokonane już po ogłoszeniu upadłości (...) sp. z o.o., a więc czynność ta była nieważna.

Wyrokiem wydanym 25 maja 2012 r. Sąd I instancji oddalił odwołanie.

U podstaw takiego rozstrzygnięcia legło ustalenie, że w dniu 17 grudnia 2007 r. D. P. uchwałą zgromadzenia wspólników (...) sp. z o.o. został powołany na stanowisko prezesa Spółki, nie ustanowiono jednakże upoważnienia dla osoby, która mogłaby z nim zawrzeć umowę o pracę, jak również nie podjęło uchwały w tym zakresie. Pomimo tego w tym samym dniu z wnioskodawcą została zawarta umowa o pracę. Dalej Sąd wskazał, że postanowieniem z dnia 7 lipca 2008 r. Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu ogłosił upadłość w/w Spółki obejmującą likwidację majątku dłużnika oraz wyznaczył syndyka masy upadłości. Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd uznał, że umowa zawarta pomiędzy D. P., a (...) sp. z o.o. była nieważna, bowiem nie zostały spełnione warunki z art. 210 § 1 ksh. Sąd dodał także, że zgłoszenia wnioskodawcy do ubezpieczeń społecznych dokonała osoba nieuprawniona do reprezentowania Spółki. W podstawie prawnej Sąd powołał także art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Wyrok powyższy apelacją do Sądu II instancji zaskarżył w imieniu D. P. jego pełnomocnik który zarzucił, iż jego wydanie nastąpiło z obrażą przepisów prawa materialnego, tu przy wskazaniu na art. 8 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 201 ksh w zw. z art. 300 kp w zw. z art. 58 § 1 kc, a także art. 11 kp w zw. z art. 29 § 2 kp i art. 60 kc. Zarzucił nadto, że doszło do naruszenia przepisów postępowania które miało istotny wpływ na wynik sprawy tj. art. 328 § 2 kpc w zw. z art. 233 § 1 kpc, art. 233 kpc w zw. z art. 227 kpc oraz art. 232 kpc w zw. z art. 3 kpc i art. 227 kpc w zw. z art. 6 kc. Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez ustalenie, że ubezpieczony był pracownikiem zatrudnionym w Spółce od 17 grudnia 2007 r. i z tego tytułu podlega pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Dodatkowo wniósł o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków oraz oświadczenia K. K. na okoliczność zawarcia z wnioskodawcą umowy o pracę w sposób czyniący zadość wymogom z art. 210 ksh, po podjęciu stosownej uchwały przez zgromadzenie wspólników.

Sąd II instancji zważył co następuje:

Sąd Apelacyjny dokonując wstępnej kontroli zaskarżonego orzeczenia stwierdza, iż postępowanie poprzedzające jego wydanie jest dotknięte nieważnością, co skutkować musi jego uchyleniem i przekazaniem sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, z jednoczesnym zniesieniem postępowania jakie toczyło się przed tym Sądem.

W okolicznościach sprawy bowiem wystąpiły przesłanki, jakie Sąd II instancji, w związku z treścią art. 378 § 1 kpc ma na uwadze z urzędu.

Z zapisu w nim zawartego wynika, że Sąd II instancji rozpoznaje sprawy w granicach apelacji, w granicach zaskarżenia bierze jednak, z urzędu, pod uwagę nieważność postępowania. Stwierdzenie tego uchybienia wywołuje skutek, niezależnie od zakresu wniosków apelacji, w postaci obligatoryjnego uchylenia orzeczenia w całości lub w części. Przyczyny nieważności postępowania, wymienione są w Kodeksie postępowania cywilnego taksatywnie i są to tego rodzaju uchybienia procesowe, które różnią się od innych tym, że zawsze powodują nieważność postępowania i to bez względu na wynik sprawy w konkretnej sytuacji. Przepis art. 379 pkt. 5 kpc stanowi, że nieważność postępowania zachodzi jeśli strona została pozbawiona możliwości obrony swoich praw. Tut. Sąd orzekający, dokonując wstępnej kontroli zaskarżonego wyroku ustalił, że Sąd I instancji dopuścił się uchybienia o jakim mowa w wyżej przywołanym przepisie. Sprawa bowiem, której istotą jest przesądzenie, czy wnioskodawcy można przypisać status pracownika i w konsekwencji stwierdzić jego podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu, w sytuacji kiedy jest on prezesem spółki z o.o., dotyczy nie tylko praw i obowiązków jego samego, lecz także tej spółki gdyż to, w sytuacji

pozytywnego przesądzenia powyższych okoliczności, po jej stronie powstanie obowiązek do opłacania składek, względnie w sytuacji odmiennych ustaleń, jego brak, co oznacza, zdaniem tut. Sądu, że Spółka (...) winna być stroną w niniejszym postępowaniu w rozumieniu art. 477¹¹ §1 kpc. Okoliczność, iż ta Spółka obecnie znajduje się w upadłości nie zmienia powyższej oceny, bowiem ewentualna wiarygodność jako powstała przed ogłoszeniem upadłości wchodziłaby w skład masy upadłości. Tym samym syndyk masy upadłości nie powinien być w sprawie słuchany jako świadek, skoro Sąd I instancji miał obowiązek wezwania (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w upadłości do udziału w sprawie z urzędu (art. 477¹¹ § 2 zd. 2 kpc). Sąd ten uchybił temu obowiązkowi, poprzez nie wezwanie zainteresowanego do udziału w sprawie, pozbawiając go tym samym możliwości obrony swych praw, co skutkowało musiało stwierdzeniem nieważności postępowania (patrz: uchwała SN z dnia 29 lipca 1998 r. III ZP 20/98, OSNP 23/98 poz. 690).

Z tych przyczyn, zaskarżony wyrok musiał ulec uchyleniu, w celu ponownego rozpoznania sprawy przez Sąd I instancji, po uprzednim wezwaniu do udziału w sprawie adresata zaskarżonej decyzji.

Rzeczą zatem Sądu I instancji w ponownym postępowaniu będzie w pierwszej kolejności dopuszczenie do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w upadłości (jak bowiem wynika z aktualnego odpisu z KRS postępowanie upadłościowe nie zostało do chwili obecnej zakończone). Następnie Sąd winien ponowić całe przeprowadzone dotychczas postępowanie dowodowe. Sąd powinien podjąć próbę przeprowadzenia dowodu z przesłuchania wnioskodawcy w charakterze strony oraz rozważyć celowość przeprowadzenia dowodu z akt śledztwa prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową w Tarnobrzegu o sygn. akt VI Ds. 14/08 i ewentualnego dopuszczenia dowodu z zalegającej w nich dokumentacji kadrowo – płacowej Spółki, która mogłaby przyczynić się do wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy. Rozstrzygając o konieczności przeprowadzenia dalszego postępowania dowodowego Sąd winien mieć na względzie wnioski dowodowe zawarte w apelacji i okoliczności na które zostały zgłoszone, zaś oceniając ich wiarygodność Sąd będzie mieć na względzie etap postępowania na którym zostały zgłoszone jak i stanowisko wnioskodawcy w sprawie w toku całego postępowania. Dokonując oceny prawnej sprawy Sąd powinien uwzględnić okoliczność, że celem regulacji zawartej w art. 210 § 1 ksh jest ochrona interesów spółki i jej wierzycieli przed niekorzystnym rozporządzeniem majątkiem spółki w drodze umów pomiędzy spółką a członkami jej zarządu.

Przeprowadzenie postępowaniu w sposób wyżej określony, następnie ocena jego wyników i na jej podstawie wyciągnięte wnioski będą mogły stanowić z kolei podstawę do dokonania ustaleń, w pierwszej kolejności dotyczących zagadnienia ważności zawartej z wnioskodawcą umowy o pracę i dalej przesadzających o obowiązku jego podlegania ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu, a w konsekwencji prawidłowego merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy, a wydany wyrok, w takiej sytuacji będzie mógł być poddany kontroli Sądu II instancji , w razie złożenia apelacji przez którąkolwiek ze stron.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w wyroku, stosownie do art. 386 §2 w zw. z art. 379 pkt.5 kpc.